

Kertomus Suomen Muinaismuistoyhdistyksen toiminnasta vuonna 2004

Yhdistyksen tarkoitus

Yhdistyksen tarkoituksena on edistää Suomen maan ja kansan sekä Suomen suvun ja sen asuma-alueiden ynnä mahdollisuuksien mukaan muiden kansojen ja alueiden muinaisuutta valaisevia muinaistieteellisiä, etnologisia, taide- ja kulttuurihistoriallisia tutkimuksia, levittää tietoa oman maan muinaisjäännöksistä ja osaltaan vaikuttaa niiden suojelemiseen sekä herättää ja pitää vireillä kansan harrastusta muinaismuistoihinsa. Tätä toimintaa yhdistys harjoitti jo 134 vuoden kartuttamalla kokemuksella. Yhdistys on Tieteellisten seurain valtuuskunnan jäsenseura.

Kokoukset ja yleinen toiminta

Yhdistys piti vakiintuneeseen tapaan seitsemän jäsenkokousta, joista neljä kevät- ja kolme syyskaudella. Kokoukset pidettiin Suomen kansallismuseon auditoriossa kuukauden ensimmäisenä keskiviikkona. Kokousten yhteydessä esiteltiin valikoidusti yhdistykselle edellisen kokouksen jälkeen saapunutta uusinta kirjallisuutta. Syksyn kuukausikokousten yhteydessä osallistujilla oli myös mahdollisuus ostaa jäsenhintaan yhdistyksen uusimpia julkaisuja.

Helmikuun kokouksessa 3.2. Esitelmän piti FT Tuukka Talvio aiheesta ”Vänrikki Stoolin miehet – Suurmieskultti mitalitaiteessa”. Talvio käsitteli esitelmässään Suomen mitalitaiteen historiaa ja mitalien funktioita. Tarkemman analyysin kohteena olivat 1800-luvun lopulla lähinnä keräilytarkoitukseen valmistetut, historian merkkihenkilöitä postuumisti esittävät mitalit. Erityistarkastelun kohteena olivat J. L. Runebergista ja Vänrikki Stoolin hahmoista 1800–2000 -luvulla tehdyt mitalit. Esitelmällä yhdistys kunnioitti J. L. Runebergin juhlavuotta. Esitelmän jälkeen puheenjohtaja lausui muistosanat kansatieteilijä, dosentti Maija-Liisa Heikinmäen (1931–2003) kunniaksi, ja Heikinmäen muistoa kunnioitettiin hetken hiljaisuudella. Lopuksi sihteeri Hanna Forssell esitteli sääntöjen mukaisesti talousarvioesityksen vuodelle 2004. Kokouksessa oli läsnä 26 henkeä.

Maaliskuun kokouksessa 3.3. esitelmöi FT Anna-Lisa Amberg otsikolla ”Gesellius, Lindgren & Saarisen suunnittelema Suur-Merijoen kartano ylemmän porvariston omakuvana”. Amberg analysoi esitelmässään tuhoutuneen kartanon julkisivua, sisätilan huonejakoa ja interiöörejä elävöittäen esitystään rakennuttaja Neuchellerin ottamalla värikuvilla ja arkkitehtien alkuperäispiirrustuksilla. Kokouksessa oli läsnä 55 henkeä.

Huhtikuun kokouksessa 7.4. esitelmöivät FM Miikka Haimila ja FM Eeva Raike aiheesta ”Sammallahdenmäen arkeologisia tutkimuksia ja muita lapinraunioita”. Miikka Haimila kertoi Lapin kunnan muinaisjäännösinventoinnista ja esihistoriallisten kohteiden sijoittumisesta kunnan alueelle. Eeva Raike tarkasteli niin ikään Lapin kunnassa sijaitsevan – UNESCO:n maailmanperintökohteisiin kuuluvan – Sammallahdenmäen muinaismuistoalueen arkeologisia tutkimuksia. Kokouksessa oli läsnä 24 henkeä.

Toukokuun vuosikokouksessa 7.5. yhdistyksen puheenjohtaja Teppo Korhonen piti juhlaesitelmän otsikolla ”Asikkalan Urajärven kartanon alueella sijaitsevan, Helsingin yliopiston omistaman tutkija-asuntolan vieraskirjat”. Esitelmässään Teppo Korhonen loi katsauksen tutkija-asuntolan historiaan sekä tarkasteli sen käyttöä ja käyttäjäkuntaa vieraskirjamerkintöjen valossa. Lisäksi dosentti Korhonen pohti nimi- ja vuosilukumerkintöjen kulttuurihistoriallista taustaa laajemmin.

Kokouksessa käsiteltiin viralliset vuosikokousasiat. Kokouksessa oli läsnä 26 henkeä.

Lokakuun kokouksessa 6.10. puheenjohtaja Helena Edgren lausui muistosanat yhdistyksen edesmenneelle puheenjohtajalle, arkeologian professori C. F. Meinanderille (1916–2004). Professori Meinanderin muistoa kunnioitettiin hetken hiljaisuudella.

Kokouksen esitelmän piti FT Georg Haggrén, joka aloitti syksyn Helsingin seutu -aiheisen esitelmäsarjan otsikolla ”Karttojen kertomaa, uunien paljastamaa. Uusia tutkimustuloksia Espoon keskiaikaisilta kylätonteilta.”

Esitelmässään Haggren esitteli arkeologian alalla uuden tutkimuskohteen, keskiaikaisen kylätontin, joita on kaikkiaan paikannettu Länsi-Uudellamaalla noin 800 ja viime vuosina myös kaivettu usean tutkimusprojektin puitteissa. Ajoittavia lähteitä kylätonteilta on löytynyt niukasti. Kylätonttien tutkimus muuttanee käsityksiä alueen asutushistoriasta. Kokouksessa oli läsnä 35 henkeä.

Marraskuun kokouksessa 3.11. esitelmöi FT Eija Rauske. Esitelmän otsikko oli ”Arkkitehtuuritoimisto Usko Nyström-Petreljus-Penttilä: Kerrostaloja Helsinkiin”. Esitelmässään Rauske käsitteli vuosina 1895–1908 toiminutta helsinkiläistä arkkitehtuuritoimisto Usko Nyström-Petreljus-Penttilää. Rauske esitteli arkkitehdit ja toimiston, ja analysoi viisi toimiston suunnittelukohdetta, jotka kaikki sijaitsivat Helsingin 7. kaupungin-osassa. Runsaan kuvamateriaalin sekä kotimaisen ja keski-eurooppalaisen vertailuaineiston avulla Rauske antoi esitelmässään kokonaiskuvan asuinkerrostalojen suunnittelusta reilun kymmenen vuoden ajalta. Kokouksessa oli läsnä 25 henkeä.

Joulukuun kokouksessa 1.12. piti esitelmän FM Leena Louhivuori aiheesta ”Sellainen poika millainen isä – sukupolvikokemuksia Helsingistä”. Esitelmässä Louhivuori kertoi ns. Koskelan jengiin kohdistuvasta tutkimusprojektistaan, joka pohjautuu tutkijan 1980-luvun alussa tekemiin Koskelan Kunnalliskodintien kaupungin vuokra-asunnoissa asuneiden poikien haastatteluihin ja samojen henkilöiden uusiin haastatteluihin aikuisina miehinä v. 2002. Kokouksessa oli läsnä 35 henkeä.

Johtokunta kokoontui vuoden aikana seitsemän kertaa: 16.1., 16.3., 29.4., 16.6., 1.9., 6.10., ja 1.12. Johtokunnan työskentelyn painopistealueita ovat olleet julkaisutoiminnan kehittäminen, kotisivujen suunnittelu ja talouden kohentaminen. Pykälää johtokunnan kokousten pöytäkirjoihin kertyi yhteensä 74.

Yhdistyksen työjäsenen neuvottelukunnan sääntöjenmukainen kokous pidettiin 29.4. Kansallismuseon ryhmätötilassa.

Julkaisutoiminta

Vuonna 2004 yhdistys julkaisi seuraavat teokset:

Finskt Museum 2003. 110. Årgången. Toimittaja Helena Edgren, toimitusneuvosto Helena Edgren, Tuija Rankama, Marketta Tamminen, Anna-Maria Åström. Kirjoittajat: Marja Terttu Knapas, Tuukka Talvio, Birgitta Ekström Söderlund. Volyymin laajuus 65 s.

Iskos 13. Early in the North, Volyme 5. Toimittaja Mika Lavento. Iskos 13 on omistettu Aarni Erä-Eskolle ja se on yhteisjulkaisu Suomen Arkeologisen Seuran kanssa. Kirjoittajat: Ari Siiriäinen, Christian Carpelan, Sheila Hicks, Antti Huttunen, Raija-Liisa Huttunen, Mika Lavento, Pirkko Ukkonen, Jari Mäki. Volyymin laajuus 155 s.

Suomen Muinaismuistoyhdistyksen Aikakauskirja 112: Eija Rauske, Kivet puhuvat. Arkkitehtuuritoimiston Usko Nyström-Petreljus-Penttilä asuinkerrostalot Helsingissä 1895–1908. Toimittaja Torsten Edgren. Volyymin laajuus 256 s.

Suomen Museo 2003. 110. vuosikerta. Toimittaja Tuukka Talvio, toimitusneuvosto Ildikó Lehtinen, Paula Purhonen, Renja Suominen-Kokkonen, Tuukka Talvio. Kirjoittajat: Unto Salo, Hannu Poutiainen, Antti Lahelma, Kaarlo Katiskoski, Sampo Honkala, Ildikó Lehtinen. Volyymin laajuus 151 s.

Tapahtumat

Yhdistys esitteli toimintaansa kirjamyynnin ohella Kansatieteen päivillä Jyväskylässä 12.–13.3., Arkeologipäivillä Orivedellä 15.–16.4. ja kesän 2004 arkeologian kenttätöiden esittelytilaisuudessa Suomen kansallismuseossa 25.–26.11.

Muinaismuistoyhdistyksen aloitteesta järjestettiin Tieteellisten seurojen kirjamarkkinat Suomen kansallismuseon keskihallissa 4.12. Markkinoille osallistuivat lisäksi M. A. Castrénin seura, Suomalais-Ugrilainen Seura, Suomen arkeologinen seura, Suomen kansatieteilijöiden yhdistys Ethnos ry., Suomen Keskiajan Arkeologian Seura, Taidehistorian seura – Föreningen för konsthistoria sekä Museovirasto. Tilaisuus tuotti yhdistykselle noin 1700 euroa.

Kirjasto

Yhdistyksen kirjasto kasvoi 652 niteellä. Vaihutoiminnan avulla saatiin 239 monografiaa ja 413 kausijulkaisua.

Yhdistyksen kirjastonhoitaja, vs. kirjastonjohtaja Johanna Lilja piti esitelmän Tieteellisen kirjallisuuden vaihtokeskuksen 25-vuotisjuhlaseminaarissa 17.9. Tieteiden talolla. Esitelmä käsittelee Suomen Muinaismuistoyhdistyksen vaihtojulkaisuja ja sen otsikko oli ”Vaihtotoiminnan merkitys Museoviraston kirjastolle”.

Kirjavarasto

Yhdistyksen kirjoja oli vuoden lopussa varastoituna seuraavasti: Helsingin yliopiston varastokirjasto, Urajärvi 26 768 kpl; Kulosaari, Svinhufvudintie 6, Helsinki 7 632 kpl; Vammalan kirjapaino, Vammala 3 451 kpl; Museovirasto, Nervanderinkatu 13, Helsinki 3 472 kpl; TSV:n julkaisuvarasto, Helsinki (tilanne 5.12.2003) 2 701 kpl. Varastoituja kirjoja oli yhteensä 44 024 kpl.

Tiedotus

Yhdistyksen kotisivut avattiin osoitteessa www.muinaismuistoyhdistys.fi. Käsikirjoitus on yhdistyksen johtokunnan ja toimihenkilöiden yhteistyön tulos, graafisesta toteutuksesta vastasi tutkija Toni Suutari. Sivuja päivittää sihteeri.

Talous

Yhdistyksen vakituinen kokoustoiminta ja jäsenkirjeet rahoitettiin jäsenmaksukertymällä. Jäsenmaksu vuosijäseniltä oli 10 euroa, ainaisjäseniltä 100 euroa ja lahjoittajajäseniltä 500 euroa.

Suomen Akatemia myönsi avustusta julkaisuutoimintaan 17 000 euroa.

Jäsenistö

Yhdistyksen työjäseniksi valittiin vuosikokouksessa 7.5. professori Heikki Hanka ja dosentti Mika Lavento. Ulkomaiseksi jäseneksi valittiin professori Valter Lang Tartosta.

Uusiksi vuosijäseniksi hyväksyttiin Eva Ahl, Inka Alén, Hannele Dahl, Georg Haggren, Miikka Haimila, Katja Hosia, Esa Kekäläinen, Marja-Leena Laulaja, Pertti Lilja, Teemu Mökkönen, Risto Pulkkinen, Eija Rauske, Tuija Rankama, Ulla Teräs ja Johanna Vuolasto.

Ainaisjäseniksi liittyivät Hannu Ahokas ja Juha Sinivaara.

Yhdistykseen kuului 493 jäsentä.

Johtokunta ja toimihenkilöt

Johtokunta järjestäytyi Kansallismuseossa pidetyssä vuosikokouksessa 7.5.2004. Yhdistyksen puheenjohtajaksi valittiin tehtävän jättäneen dosentti Teppo Korhosen tilalle yksimielisesti dosentti Helena Edgren. Erovuorossa olivat dosentti Paula Purhonen ja dosentti Sanna Kaisa Spoof. Paula Purhonen valittiin seuraavalle kolmivuotiskaudelle, mutta Sanna Kaisa Spoof ei enää asettunut ehdolle. Spoofin tilalle valittiin poissaolevana dosentti Hanna Snellman. Johtokunnassa jatkoivat dosentit Teppo Korhonen, Ildikó Lehtinen, Renja Suominen-Kokkonen ja FT Tuukka Talvio.

FM Hanna Forssell hoiti sihteerintointia 1.1.–29.2. ja 1.6.–31.12. Varasihteeri FM Harri Nyman oli vastaavana sihteerinä Hanna Forssellin äitiysloman ajan 1.3.–30.5. Uudeksi varasihteeriksi valittiin tehtävän jättäneen Nymanin tilalle syyskuussa FM Satu Frondelius. Yhdistyksen varainhoitajana ja kirjanpitäjänä toimi merkonomi Peter Walden. Kirjastonhoitajana toimi FM Johanna Lilja ja hänen sijaisenaan FM Hannele Dahl. Julkaisuvarastonhoitajana jatkoi FL Petro Pesonen.

Varsinaisiksi tilintarkastajiksi valittiin HTM Toivo Tuomikorpi ja FM Leena Hakli, henkilökohtaisina varamiehinään pankinjohtaja HTM Antero Ruusuvaara ja FK Olavi Tapio.

Helsingissä 15.3.2005

Hanna Forssell

SUOMEN MUINAISMUISTOYHDISTYS

TULOSLASKELMA 01.01.2004–31.12.2004

VARSINAINEN TOIMINTA

Julkaisutoiminta

Tuotot		16 711,65
Valtionavustus.....		17 000,00

Kulut:

Henkilöstökulut	2 401,87	
Painatuskulut	28 127,98	
Pakkaus- ja postituskulut.....	320,09	
Muut kulut.....	2 468,47	-33 318,41

Julkaisutoiminnan tuottojäämä		393,24
-------------------------------------	--	--------

Muu varsinainen toiminta

Kulut:

Henkilöstökulut	4189,61	
Kokouskulut	713,72	
Muut kulut.....	2407,54	-7 310,87

VARSINAISEN TOIMINNAN KULUJÄÄMÄ		-6 917,63
---------------------------------	--	-----------

VARAINHANKINTA

Jäsenmaksut.....		3472,80
Kulujäämä		-3 444,83

SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA

Tuotot	3 492,63	
Kulut.....	-588,28	2 904,35

Tilikauden tulos		<u><u>-540,48</u></u>
------------------	--	-----------------------

SUOMEN MUINAISMUISTOYHDISTYS

TASE 31.12.2004

VASTAAVAA

Pysyvät vastaavat

Aineelliset hyödykkeet

Maa-alueet.....		134,55
-----------------	--	--------

Sijoitukset

Osakkeet ja osuudet.....		38 976,51
--------------------------	--	-----------

Vaihtuvat vastaavat

Saamiset

Myyntisaamiset	2 994,81	
----------------------	----------	--

Korkotulot	90,00	3 084,81
------------------	-------	----------

Jäsenmaksusaamiset		468,00
--------------------------	--	--------

Rahat ja pankkisaamiset

		<u>38 259,18</u>
--	--	------------------

Vastaavaa yhteensä

		<u><u>80 923,05</u></u>
--	--	-------------------------

VASTATTAVAA

Oma pääoma

Peruspääoma.....	134,55	
------------------	--------	--

Muu oma pääoma	32 048,99	
----------------------	-----------	--

Ylijäämä edellisiltä tilikausilta	47 698,43	
---	-----------	--

Tilikauden tulos	<u>-540,48</u>	79 341,49
------------------------	----------------	-----------

Vieras pääoma

Lyhytaikainen

Siirtovelat	<u>1 581,56</u>	<u>1 581,56</u>
-------------------	-----------------	-----------------

Vastattavaa yhteensä

		<u><u>80 923,05</u></u>
--	--	-------------------------